

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hónap.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Videkre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Kedd, márczius 1.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Hétfőzáró centiméterenként 8 fillér.

(parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyitltér soronként 40 fillér.

A nippon párdnc.

Irtá: Tanács József.

Kolozsvár, márc. 1.

A Tisza—Apponyi-féle páros-
viaskodást mintha nem is venné
most olyan komolyan a közvéle-
mény, mint e fontos jelenség azt
megérdemelte, pedig a jövőre való
kihatásában nagy jelentőséget kel-
lene tulajdonítani a váratlan össze-
csapásnak. Ha a miniszterelnök
pulykamérge később engedett is he-
vességéből, a lelkekben visszama-
radt kellemetlen érzéseket nem
igen csökkentette. Látszik, hogy
a közvélemény figyelmét kétféle van
oszolva, egyfelől a politikai mező,
másfelől a keleti háború eseményei
és színhelye nagyobb érdeklődésé-
nek tárgya.

Az a jelenség, mely a keleti
háborúval szemben az államok és
nemzetek, jobban mondva a kor-
mányok és népek között felmerült,
megérdemli, hogy jobban megviz-
sgáljuk és mélyebben beletekintsünk
azon politikai pokolkonyhába, mely-
ben tudunk, beleegyezésünk és ér-
zelmeinek számbavétele nélkül fő-
zik azt az apua tofanát, a mely
megmérgezi a népek testvér-érzű-
letét és képes málul-holnapra át-
gyurni a legjobb barátokat a leg-
nagyobb ellenségekkel.

Ez a jelenség az, mely már az
59-iki olasz-osztrák; a 66-iki po-
rosz osztrák; a 70-iki porosz-fran-
cia; a 77-iki orosz-török s legújab-
ban a mostani orosz-japán hadjá-
rat mérközésénél észlelhető: az
államkormányok politikai belátása
vagy kényszerűsége és a nép ro-
konszenve és érzelmei között az a
homlokegyenest álló ellentét, mely
azon óhajtatásban nyilvánul, hogy
melyik harcoló fél fegyverét érje
a dicsőség?

A magyar nemzet előtt ugyan
már nem lehet visszas ez az álla-
pot, mert 37 év alatt úgy bele-
szoktattak, hogy nem is jól esnek,
ha normális volna az állami élet s
együtt éreznének kormányainkkal.
Az a gyakorlat, mely Magyarorszá-
gon meghonosult, már nem is ké-
nyelmetlen, mert hiszen az ország
kormányja és a nemzet mindig

ellenkező politikát követ; soha sem
a nemzet óhajtatása és érzelmei lép-
nek előtérbe, hanem mindig vala-
mely más, magasabbnak elismert
hatalom készleti kormányainkat,
hogy szembe helyezze magát a
nemzet akarataival.

A franciák, financialis okokból
oroszbarátok, míg minden más nép
rokonszenve a mostani háborúban
a japán fegyverek diadalát óhajtja,
ennek ellenére az országok kormá-
nyai — színl-e vagy igazán —
az orosz hadsereget féltik.

Erdemes a gondolkodásra, hogy
a rettegett és nagyságának súlyával
minden nemzetre ráneheződő orosz-
panszláv hatalom, ha úgy erkölcsi,
mint anyagi veszteséget szenvedne,
vajjon nem inkább biztosítaná-e a
világ békét? Vajjon ezáltal a nem-
zeteket kizsákmányoló és megbénító
katonai hatalom tultengését nem
váltaná-e fel egy üdvös, a kultúrát
és a nemzetgazdaságot fejlesztő és
megegyező vidám igyekezet? A po-
litikai helyzetek folytonos titkos
alakulásai, az érthetetlen udvari
zugás-bugás mint boszorkány nyo-
más ül a népeken s az évekkel
ezelőtt történt eseményekre való
visszaemlékezés nyújt csak homályos
magyarázatot valamely meglepő
diplomáciai sakkhúzásra.

Mindenki előtt világosan látható
már most is azon különbség oka,
mely szelint az államkormányok és
a nemzetek rokonszenve más-más
hajóban evez. Az államok kormá-
nyai nem is politikai vagy érzelmi
szüksége igből csinálnak a néppel
ellenkező politikát, hanem a fejedel-
mek akarat, hatalmi és érzelmi
motivumai szerint igazodnak, ahhoz
alkalmazkodnak. Nem is kell valami
erős kettős látás, hogy észrevegyük,
mily szépen haladnak a nemzetek
a középkori állapotok felé, — a
mint Chloppban szép hegedűszóban
nekünk beadták, — mert az egész
nemzetközi politika alig áll egyéb-
ből, mint a fejedelmi házak szilárd-
ságának védelméből és a trónok
itteni hatalmának fenntartásából.
Minden baj, a pusztítás, a véreng-
zés, a népek nyomorúságba döntése,
a nemzetek kulturális terveinek és
haladásának rombadülte, a békének

megzavarása, a közjónak évtizedekre
szóló visszاسzorítása, mind csak
egy feltett kolonének megőrzése
végett történik, hogy az imperialis-
must valami szégyen, vagy veszte-
ség ne érje.

Mintha a nemzetek, az or-
szágok nem is léteznének más cél-
ért, mint az imperializmus és a
cesarizmus fentartásáért és oly ha-
zug módon van irányítva a népek
gondolkodása, hogy azt hiszik, mi-
szerint nekik öncéljuk van és ezen
öncél a nemzeteket egymás barát-
ságára utalja, holott csak arra va-
lók, hogy a területet, melyet hazá-
juknak neveznek: benépesítsék és
annak nevet adjanak. Mindazok
azután, kik azon a geográfiai terü-
leten a népjogok forrását a nemzet-
től eredőnek tartják; a hatalmat és
erőt a népben keresik és hirdetik:
az udvari és kormány felfogás sz-
rint árulók, ámitók vagy — lázadók.

Ez a középkori felfogás és sz-
kás kezd kiélesedni.

A moszkó medve és a nippon
párdnc összeapása a nemzetek ro-
konszenvét a nippon párdnc felé
tordította, mert egészséges érzéke-
vel belátta, hogy a moszkó medve
veresége a nemzetek fejlődésének ha-
talmas lökést adhatna; belejátszik
ebbe ismét azon természetes és lé-
lektanilag is megindokolt érzület,
mely a gyengébbnek és a fenyege-
tettnak fogja pártját. Nem így a
fejedelmi udvarok és azok szatel-
esei a kormányok, ezek már látni
vélték, hogy ha a moszkó medve
elbánnak a nippon párdncal, a ren-
geteg kínai elefántra fogja magát
vetni s elképzelték, hogy sakálként
fognak leskelődni a medve lakmá-
rozásánál, mert az enész elefántot
egymaga meg nem ehetvén, min-
deniknek jut belőle jókora darab.

Nem erre vall-e ez a nagy fel-
jajdulás, mely felhangzott, mikor a
párdnc a medve hátát jól felhasi-
totta és kérdésessé vált, hogy lesz-e
osztozkodás?

A közvélemény gyorsan átlátta
a szándékot s azt a kényszerhely-
zetet, mely a párdncot élet-halál
harca ösztönözte s bámulatot is
kelt azon elszánt merészség, mely
a nippon párdncot, a saját bőrénél

megmentése végett hősköltemények-
re emlékeztető elhatározásra bírta
és imponál a mai korban alig kép-
zelhető azon bátorság, mely sem az
erő tulsúlyát, sem a szám tömegét
tekintetbe nem véve: kész inkább
meghalni és megsemmisülni dicső-
séggel, mint élni rettegésben, le-
mondással és a szegényteljes meg-
lapulás kacagtató tengődése között.

Mondják, hogy van ilyen nem-
zet is!

A delegáció ügye.

Irtá: Hentaller Lajos orsz. képviselő.

Egyik reggeli lap azt újságolta, hogy
a párt elnöksége engem fölkerít, vonnám
vissza a delegációba bemenetelre vonatko-
zólag Kossuth Ferenc tisztelt barátomhoz
benyújtott indítványomat. Ez igaz!

Legelő volt, aki velem e tárgyban
értekezett, pártunk öreg ágyuja, Polónyi
Géza. Ő azzal érvelt velem szemben, hogy
e kérdés felvetése most nem alkalomszerű.
Pártválságra vezetne. De szerinte e kérdést
közvetlen a választások előtt mindenesetre
tisztázni kell.

Polónyi Géza barátomnak ezt az érvét
nem fogadom el két okból.

Először is azért, mert hogy mikor
rendeli el a kormány a választásokat, azt
mi nem tudjuk. Lehet, hogy máriól holnapra
s ez esetben az én indítványom már ma,
még Polónyi véleménye szerint is időszerű.

De a másik érvet sem fogadhatom el.
Lehetetlenség a pártgyűlés érve alatt a leg-
különbözőbb nézetű és véleményű elemet
még csak ideig-óráig is együtt tartani. Ez
ásná meg csak igazán pártunknak a sirját.
A pártunk az a törekvése hasonló annak a
római katonának a tettehez, aki attól való
félelmében, hogy az ellenség megtalálja őt,
saját kardjába dől, — s úgy vérzett el.

Kossuth Ferenc tisztelt barátom érvei
azonban meggyőzők voltak. Ő ugyanis ki-
fejtette előttem, hogy a párt, programunk
értelmében a delegációba be nem mehet.
Hogy valaki be akar-e menni, avagy nem?
ez egyéni izlés dolga. A veséket és sziveket
vizsgálatni nekünk jogunk nincsen. E kér-
dés flett a párt egyáltalán nem is szá-
vazhat.

Ez helyes, nyílt és világos kijelentés,
mely után magától értetődik, hogy az én
indítványom mindaddig tárgytalan, illetve
nem óhajtom, hogy tárgyalja a párt, a míg

valaki ezt a kérdést a pártértekezlet előtt
feltalálna vetni.

Hogy mily tisztán és világosan körvo-
nalozta a függetlenségi párt a delegáció
ügyét, ez kiténik az 1891 december 31-én
kiadott Szózat-ból, melyben az akkor 43-as
párt név alatt alakult Ugron-párt és a füg-
getlenségi párt közötti különbséget a kö-
vetkező elvi jelentőségű kijelentésekben kü-
lönözteti meg egymástól:

A 48-as párt nemrégén alakult s tag-
jai, kik szintén tiszteltremélt és tehet-
séges férfiak, a függetlenségi és 48-as
pártból váltak ki. Államjogi és belpoliti-
kai elveik között igen sok azonos a mi el-
veinkkel, de két elvük lényegesen eltér a
mienkétől s e miatt váltak ők el tőlünk, de
emiat nincsen bizodalunk az ő működé-
sük sikeréhez.

Egyik elvük az, hogy ők lehetőknek és
megengedhetőnek vélik, hogy államjogi
programjuk egyes pontja a körülmé-
nyek szerint egymás után, külön is
megvalósíthatók s például a közös hadse-
reg egyes részei természetesen egymásután-
ban önálló nemzeti hadsereggé átalakítha-
tók. Minket azonban Magyarország és
Ausztria hatalmi tényezőinek biztos ismer-
rete alapján semmi meg nem ingathat
ama meggyőződésünkben, hogy a negy-
vennyolcas párt e felfogása téves s hogy
Magyarország és Ausztria közt csak két
fenntartható viszony létezik: vagy az
1867-iki ideiglenes, vagy pedig annak
mellőzésével a két államnak egymással
szemben teljes függetlensége. Hazánk füg-
getlenségének habár ideiglenesen is meg-
engedett csonkasága az egész függetlensé-
get veszélyeztet. A nemzetnek független-
sége hasonló a férfi becsületéhez. Vagy
meg van egészen, vagy ha csonka: akkor
egy részében sem bizonyos. Veszített had-
járat után, vagy pedig a nemzetre há-
ramló gyakorlati nagy előnyöket egyes
államférfiak elérhetik, vagy felfüggeszt-
hetik elveik némely részét, de történeti-
leg fejlődött nagy nemzeti párt se el nem
ejtethet, se föl nem függesztheti soha. Az
egykorai balközép párt szomorú példája
egyébként is óvakodásra int bennünket.

Másik elvük az, hogy ők, megenged-
hetőnek, sőt bizonyos esetekben szüksé-
gesnek tartják, hogy a delegációban a
közjogi ellenzék tagjai is részt vegyenek.
Mi ezt sem helyeselhetjük, mert ez el-
végre is a delegáció intézményének gy-
akorlatilag elfozadását jelentené, holott az
államok életében az elvek fenntartása a
gyakorlati alkalmazkodás ellenében semmi
súlytal és jelentőségrel nem bír, sőt a
fenntartott elvek értékét is megcsökkenti.
És mi nem vehetünk részt a delegáció-
ban azért sem, mert ha ott lennénk és
hallgatnánk: akkor hűtlenné lennénk a
nemzet bírádalmán nyugvó honfi kötele-
ségünkhöz, mely a nemzeti függetlenség
eszméinek hirtetését teszi feladatunkká;

— Semmi?... — kérdezte a férfi.
— Semmi — uttgotta a nő.
— Te gyámoltalan! — kiáltotta dur-
ván Imre. És mikor Margit leborult zo-
kogra, megrázta a vállát.
— Mit si sz? Te bizonyára jól láktál
odakünn! Csak nekem nem jutott!
— Imre... én is éhezem!
— N-kem ne panaszd! Választhat-
tál volna! Miért nem mentél ahoz, akinek
sarokháza van?
— Mert azt hittem, — zokogta az
asszony, — hogy boldogabb leszek Veled
a boldogság szigetén....
— Ami nincs! — válaszolt határo-
zottan a férfi.

.....
És Margit lelébtedt. Megdörzsölte sze-
mét, szénézett. Kereste a sziget f. it, a ten-
geret, az eső mosta páfrányos partot, de
csak a szobája elalvó felben levő lámpáját
látta, meg az ágya fehér párnáit.
Hol van Imre?
Ó egyedül van....
Milyen jó!
És nem is éhes....
Észeborzadt.
Rossz az éhség élmóban is! És
milyen furcsa, hogy megkeríti a csókot.
És eldurvítja a férfit....
Az ideált....
— Isten neki! — sóhajtott és jóízű-
en elszenderedett. Gyula bácsival álmódott.
Az ékszer hozott neki és megismogatta és
mikor végigálmódta a nászutját, hát most
mindent jól látott a Délvidéken, és robogó
expressz vonaton tanulmányozta a Ba-
deckert.

És reggel, mikor felébredt, azt mondta
a papjának. (amit a papa el is várt az
ő okosnak híresztelt kis lányától), hogy
meggondolta a dolgot és bizony hozzá
mágy a sarokház boldog tulajdonosához
Márkus Gyula urhoz.

Hisz ugy sincs a térképen boldogság
szigete....
És ha van is — olyan....??

TÁRCA.

A boldogság szigete.

Irtá: Fodor Erzsike.

A fehér leányzóban bezárult az
ajtó. A lámpa beárnyékolta fénye mellett
aludni készült egy szőke lány. Álmat pró-
bált keresni és egyuttal álmokat feledni...

Margitnak ma este jelentette be
ugyanis a papja, hogy a nagy-lánykodás
léha kora betelt és ideje a férjhezmenetel-
nek. És nem engedte meg, hogy ezt az in-
tézményt Margit rendezze el úgy, a hogy a
szíve megkívánja, hogy őnmaga válogassa
meg a személyeket, az időt. Mert akkor bi-
zony nem olyan szomorúan sóhajtozott volna
a fehér párnák között az a még fehérebb
arcu kis leány.

Szóval a papa kijelentette, hogy Már-
kus Gyula urban kell ezentul Margitnak az
eszményét keresni. Mert neki a sarokháza
testvérek között is megér százezer csengő
forintot.

És bizony ha jól megnézi egy okos
kis leány, még csinos ember is. Két éve
még, igaz, hogy Gyula bácsinak hívta Mar-
gitka, de mit tehet arról Gyula bácsi, hogy
az idő száll.... Még pedig hajjlikoló ve-
szedelmesen.

Margitka próbálta szeretni. Behunyta
a szemét, hogy a karikás, homályos fény-
ten maga elé varázsolja az eszményt, de
akárhogy próbálta kergetni a kiformalódó
alakokat, a színes karikákból rendszeren
Imre szép, komoly arca vált ki azzal a
szemrehányásnálküli, de mégis vádoló tekin-
tettel, melyről most le kell mondan.

Az ideál, a lélekbe jegesedett esz-
mény követelte most némán a jogát és nem
engedte abba a lélekbe belé hatolni a másik-
nak képét.

Margit sóhajtvá nyitotta ki szemét.
— Mindig őt látom — sóhajtotta. —
Ez a büntetés! Mert nélküle sosem volt

álom és ha csókot képzeltem ajakamra,
az az ővé volt....

— De őt csak szerethetem, hozzá nem
mehetek.... Nincs sarokháza, még amo-
lyan sem, egy olyan kicsi, alacsony há-
zikó valahol, ahová elvihetne feleségül....

Ide oda hánykódtott, aztán egy lapot
vett elő.

Olvasott királyleányról, ki szíve után
rohan lefelé a nyomorba, egy kis király-
firol, aki szeretni mer és mikor ezért fel-
sleges atyja felelősségre vonja, oda vágja
neki szikrázó szemekkel, hogy inkább akar
lenni nyomorban szerető és szeretett ember,
mint koronás rabszolga....

És Margit felsóhajt:

— Lámi! Ezek is csak csókot keres-
nek és oda kinálják érte a fényt!... Én is
oda adom!

Odaadom én is!

— Jó. édes! Vagyont nem tudok adni!
Csókot igen....

Házam nincs. De menjünk el a hol-
dagság szigetére, ott próbáljunk élni.

Kenyeret keresünk. Maga is, én is és
ha kevés lesz, éhezünk egymás kedvéért..

Szeretem. Édes! Jöjjön velem!

Ezt Imre mondta.

És mentek a levegő zurkék útjain.

Vitte őket valami fehér sirályoktól vont légi-
hintó. Alattuk tarajás hullámokat vetett a
tenger és nyűszörögve csapkodta a par-
tokat.

Körülöttük költöztek a fecskék és
felszállott hozzánk a Dél virágainak szere-
lemtől terhes illata.

A Margit szőke haját megismogatta a
szél és ő nem látott semmit a sok szépből
földöntuliból, csak az Imre ölelő karját
érezte derekán és csókját, melytől megresz-
ketelt.

Leszálltak a sirályok.

Páfrányos partot értek. Sziget volt az,
lakatlan, erdős, virágos.

A boldogság szigete.

A nap éppen aranytakaróját vonta
nyugágya felé, mikor kart karba öltve indultak
lakást keresni.

A smaragdöld pázsit harmatja csiló-
golt előttük, mint százezernyi királyi gyé-
mánt ajándék és a madarak bugó, szerel-
mes éneke kísérte őket, mint valami külö-
nös, bizarr nászduldo.

Lakást találtak.

Két sátoros fa összeboruló lombjai
alatt kényelmes szoba, istenadta zöld mo-
ha-pad....

Megpihenhettek.

Éltelt egy nap.

Irgy embertárs, kaján jó barát nem
akadt a szigeten, hogy megszólja a gyéren
berendezett uri házat.

Más élet volt ez, mint a földi élet.

Zavartalanabb, szabadabb. De második
nap valami rendes életbeli szokás követelte
jogát.

Az éhség.

A csókok oltották a lélek és ajak
szomjúságát, de nem a gyomor éhségét.

Imre ment! Margit otthon díszítette
rózsaszínű, meg sárga virágokkal a házat és
énekelt.

Áthatott a hangja a bokrokra és be-
zengte a partot is.

Jött Imre.

Kezében barnán, füge, gyümölcs eledel.
Kevés jutott egy-ek, de jól esett. Fű-
szereztek csókkal, forró öleléssel.

— Elég lesz így mindig! — tapsolt
Margit.

— Igen talán.... — sóhajtott
amaz.

Jött a másnap.

Már ketten indultak kenyérért.

És csak keservesen verejtékezve talál-
tak annyit, hogy valamennyire csillapítsák
éhségüket.

— Kevés volt! — szólt a férfi.

— Nem baj! — szólt az asszony és
hullott a csók.

De mintha ennek nem lett volna olyan
ereje és mintha a válasz nem lett volna
olyan édes....

Reggel rossz kedvvel ébredt Imre.

— Éhes vagyok! — szólt. — Ma te
menj kenyérért.

Margit ment.

Csipebokrok közt vitte az útja, meg-
tépék ruháját, összevénéztek lábait, kezeit
és mégis alig talált valami hazavinni valót
őnni sem mert, hogy Imrének jus-
son. Így is kevés volt.

Szegény szőke asszony hiába csókolt,
csak sóhaj volt a válasz.

S így ment tovább.

Másnap már lerázta nyakáról az asz-
zonyka ölelését és csak félre, mormogta:

— Éhesen nem izlik a csók! — Az
asszony felsikoltott:

— Imre! Az enyém sem?... A férfi
érzéstenül válaszolt egy kókuszdíó utolsó
maradványait rágcsálva:

— Senkié!..

Másnap megeredt az eső. Az ég azurja
eltűnt és a darabokban csön-ő szürke felhők-
ből zuhogott a víz.

A ház lombtetéjén befolyt a víz és a
mezőn futkosó tőcskákban ott uszáltak a le-
hullott rózsalevelek.

A lombátorban nagyon fáztak.

Imre köhögött.

Megsápadt arcában benne mélyen ültek a
szemek és egy-egy roham megrázta a testét.

— Éhes vagyok Margit!

— Istene! És a szegény kis gyerek-
asszony könnyezve törölte kezeit.

— Elmegyek Imre! Hozok neked
enni.... — szólt reszkelve, lassan, re-
mélve, hogy az majd csak visszatartja,

nem engedi ebben az időben, ha éhen hal
is.... őt, a gyöngé nőt hz ő eszménye,
ura, — a férfi!

Csalódott.

Nem hívta vissza.

Egy percig még várt, aztán ment.

A rohanó őt majdnem elsodorta. Az
eső verie, nem tudott haladni. Sem vissza-
menni.

Egy kidőlt fa törzsén várta, míg a
vihar eláll.

És mikor az első enyhe fényű sugár
előtört a felhők közül, akkor indult haza.

Úres kézzel.

Sápadtan, kimerülve ment be a
lombházba és sóhajtvá mutatta üres kezét.
Lerogyott a gyeppadra.

ha pedig a delegációk tárgyalása közben a kötelezettségüket teljesítik, akkor a magyar országgyűlés sulypontját nagy részben oda helyeznők át, s e közönségi bizottságot egy közös birodalmi törvényhozás látszólagos jellegével ruháznák fel, de mindenestre függetlenségi törekvéseink bírájaként ismerők el tényleg az osztrák delegációt is, mely esetünként a magyar delegációval együttes ülésben szavaz és határoz. Ennyire menni még maguk az 1867-iki mű alkotói sem akarták, sőt a dolgok ennire fejlesztése ellenük maguk is tiltakoztak. Végre is mi függetlenségi törekvéseink bírája gyanánt egyedül a magyar nemzetet ismerjük el."

Eddig az írás! Az 1892-iki választások óta a magyar nemzet mindig nekünk adott igazat, kik nem akarunk bemenni a delegációk nevezett osztrák Centralparlamentbe.

S miután a pártnak e programponja ma is érintetlenül fennáll, miután Kossuth Ferenc igen tisztelt elnököm és barátom szintén e program alapján vállalt hazajövetele után 1895-ben mandátumot s miután kérdést a pártkörben abból az okból, hogy a kör tagjai döntsének afelett, bemenni-e a párt a delegációba vagy sem, tárgyalni sem lehet, én Kálmán király szavaival élve, oly dolgokkal foglalkozni nem akarok, melyek nem léteznek, indítványomat tehát nem kívánom tárgyalni. A kérdés illetlen tisztázásának azonban örülök.

Vasutasok.

Szívós kitartással a vasutasok célt értek; kivívták, hogy a kormány nekik megadja a fizetésemelést, illetőleg megadja néhány héttel, hónappal vagy talán egy évvel hamarabb, mint különben kapták volna. Ez is valami és mutatja, hogy az összetartás célra vitt.

Mi azonban azt hisszük, hogy ez nem a legfontosabb vívmány, melyért a vasutasok összességének sikra kellett szállnia. Most benne vannak még a cselekvésben és végig szövdnek az országon a vasutasok összetartozandóságának szálai; használják fel ezt az erőt, mielőtt ellankad, hogy megfelelő szolgálati pragmatikát vivjanak ki maguknak.

A m. kir. államvasutak van ugyan szolgálati pragmatikája, de édeskeveset ér, mert az önkénynek és a protekciónak még akkor is tág kaput nyit, ha betartják; de szentföldtől még nem is igen törődnek ezzel a pragmatikával.

A mostani állapot az, hogy a megüresedett állások 75 százalékát azokkal kell betölteni, a kik soron vannak és 25 százalékot az igazgatóság illetőleg a miniszterium tetszése szerint töltenek be. Ez az intézkedés arra való, hogy kívülről is lehessen bármikor és bármelyik fokon új embereket behozni és különösen érdemes embereket soron kívül előléptetni.

A gyakorlatban ez úgy van, hogy a kinevezéseknél valóságos bakugrásokat csinálnak a ranglétrán és kinevezik a tizediket, a nyolcvanadikát és százötvenediket a sorban és az első, ötödiket vagy huszadikat meghagyják a régiek rangban, pedig nem vették semmit, csak nem volt protektora vagy a főnök urnak nem tetszett az orra, akár állandó, akár átmeneti okokból. Csak véletlen szerencse, ha kevés a protezsált ember és mennek rendszeresen az első. A vasutasok ezt persze mindannyian tudják és mindegyikük törekszik megváltoztatni a ranglistát. Kinevezések és előléptetések előtt a baktertől az igazgató-helyettesig mindegyik keres protektort, hogy a nagy versenyfutásban megelőzhesse régebben jogosult társait.

Ez a főhiba. A másik hiba az, hogy nemcsak a felsőbb osztály, hanem minden osztály minden egyes fokozata külön kinevezésről függ, úgy, minden négy száz korona fizetésemeléssel külön kinevezési okmány jár.

Ezen az állapoton segíteni kell. A segítség igen egyszerű. Oda kell módosítani a szabályzatot, hogy a tisztviselőket a miniszter illetőleg az igazgatóság csak felsőbb osztályba lépteti elő külön intézkedéssel, ellenben az egyes fokozatokban két évről két évre automatické legyen elő. A felsőbb osztályban megüresedett állásokba rangsor szerint kilencven százaléknak kell előlépnie és csak 10 százalék jöhet soron kívül, ami elég a különösen tehetséges és külső embereknek. A kilencven százalékos szigorú sorban jön és csak a sorban utolsók maradhatnak vissza a legközelebbi előléptetésig. A sorból csak azok maradhatnak ki, akiket fegyelmi uton rangsorvasztásra ítélték, ha pedig ezeken kívül volna valaki, akit kivételesen tehetséghány vagy egyéb fegyelmi okból kellene praeterálni, az okok vele előzetesen közlendők és legyen módjában előterjesztéssel élni és egy állandó zsűrihez felelősködni. Akit pedig egyáltalában nem lehet előléptetni, az amennyiben saját kijelentett akaratából nem éri be az elfoglalt alantas állással —

nyugdíjazzák vagy végkielégítéssel bocsássák el.

Ez sokkal többet jelentene a vasutasoknak, mint a fizetésemelés. Vívják ki ezt; vagy még jobb volna, ha a kereskedelmi miniszter saját jószántából behozná ezt a méltányos és igazságos előléptetési rendszert.

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, febr. 29.

Apró hírek.

Central News jelentése szerint az ottani orosz nagykövét ma elhagyta Pétervárat s szerdán ismét Londonba érkezik.

Az orosz trónörökös a tenger alatt járó hajók alapjának százezer rubelt ajánlódokozott.

Gróf Tolstói úgy rendelkezett, hogy műveinek ezer példányát a Kelet-Ázsiában küzdő csapatok javára adják el.

Amerikából érkező jelentés szerint a Togo admirális tüzéskarához tartozó sorhajóhadnagy Akiyama ott volt, a mikor Hobson a Mirimac gőzöst Santiago mellett elhelyeztette s azóta tanulmányozza ezt a módszert.

A suli követ esete.

Páris, febr. 29.

A Port-Arthurban megjelenő Nawa Krai című újság híre, amely szerint a suli japán követ megkereste a kormányt, hogy a koreai francia követnek adják ki az utlevélt, valótlannak bizonyult. Delcasse miniszter kapott ugyan tegnap este a suli követől táviratot, de ebben csak szolgálati ügyekről van szó.

Franciaország és Oroszország.

Páris, febr. 29.

Az »Agence Havas« jelenti Pétervárról: Egy hivatalos kommuniké minden tekinthető koholtnak nevezi egy párisi lapnak azt a közlést, hogy Delcasse miniszter kapott ugyan tegnap este a suli követől táviratot, de ebben csak szolgálati ügyekről van szó.

Orosz diplomaták bajban.

Mukden, február 29.

A suli orosz követség tagjai a Passal nevű orosz hadihajón ideérkeztek. A tokiói orosz követség tagjai Sanghaiban tartózkodnak.

Moszkvai impressziók.

Moszkva, febr. 29.

Miután Pétervárról keletre a táviró Moszkván keresztül vizs, a háztulajdonosok és a telekbirtokosok azt a parancsot kapták, hogy senkit se bocsássanak a vezetékhez, akinek nincsen szerelői igazolványa. Ezenkívül a vasutak személyzetét háromszázhatvan emberrel szaporították, akiknek fizetése éppen háromszorosa a rendes fizetésnek. Beszüntették a Szibériába való kivándorlást is. Azok a parasztok, kiknek szibériai földjeiket két éven belül el kell foglalnia, az alól a kötelezettség alól bizonytalan időre felmentettek. Mindez arra mutat, hogy hosszú háborúra készülnek az oroszok sem remélik, hogy a japánok felett rövid idő múlva győzelmet szerzhessenek. Az orosz—kínai bank közhírré teszi, hogy operációt csak Japánban szüntette be. Az oroszok bizalma a háborúnak végre is szerencsés kimenetelében nem apadt meg. Azonban azt is tudják, hogy ez a háború sehogyan sem fizeti ki magát, mert a nehéz gazdasági áldozatokat semmiféle ragyogó diadal nem kárpótolhatja. A művelt közép-országba európai koalíció után sóvárogznak, amelyben a hármasszövetség államai és Franciaországot szeretnék s azt hiszik, hogy Anglia kivételével egész Európa szimpátiája orosz részen van. Abból a felterésből indulnak ki, hogy Japán támadása éppen úgy mint 1900-ban a kínai, a sárga fajnak a fehérek ellen való forradalma is mind ilyen.

A hadsereg ellenben azt a kérdést tisztán csak katonai szempontból tekinti s minden pillanatban kész arra fordulni, a merre a parancs szól. Érdekes, hogy a francia szimpátiák észre sem vehetők. Az orosz hatalmi tudat akkora, hogy a franciáknak legfőkébb a hüvazallások szerepét juttatják ítéletükben. Egy ilyen előkelő állásu orosz ur, akit a háború előrelátása tartama felől megkérdeztem s utaltam arra, milyen fontos volna az orosz fegyverekre a gyors siker, igazi ázsiai filozófiával a következőket mondta:

— Ön téved! Olyan sikerek, mint például a németeké 1870-ben, olyan radikális politikai és gazdasági átalakulással járnak, hogy azok politikailag érett népre hasznosak csupán, de nekünk csak ártanak. Nyugodt, biztos háborúskodás biztos véggel,

amely nem jár öröngő diadalmi mámorral, ami céljainkra sokkal üdvösebb. Népünk tekintse kétségtelennek a győzelmet s ha meglesz, tekintse magát értetődőknek, mert a dicsőség a fejébe találna szállni. Ön látta az utolsó napok frenetikus lelkesedését. Jó. Tegnap a rendőrfőnök betöltötte a további demonstrációkat s ezután már a korbáccsal hűti le az izzó örömmámort,

A port-arthuri támadás.

Berlin, február 29.

A »Wossische Zeitung« közli:

Most érkeznek japán részről az első pontos jelentések arról a támadásról, amelynek az volt a célja, hogy a japán flotta elzárja a port-arthuri hajórajt a kikötőben.

Kunimura tengernagy jelenti, hogy egyidejűleg heves bombázás volt, amely tizenöt percig tartott és a hajóknak sikerült egy orosz torpedónaszádot erősen megrongálni. A japán flotta nem szenvedett veszteséget.

Azok a hajók, amelyek a port-arthuri kikötőbe indultak, hogy a torkolatnál elűssesztve, roncsaikkal elzárják a kikötő bejáratát, teljes sötétségben indultak el; fedélzetükön nem volt világítás, sem ágyu. A hajókon 10 tiszt és 67 matróz volt. A kereskedelmi tengerészet sok matróza önként jelentkezett erre a vállalkozásra, de nem fogadták el ajánlkozásukat, hanem haditengerészeti matrózokat küldtek ezekre a hajókra. Valamennyien el voltak szánva a halálra, mert megmondták nekik, hogy a hajókat el kell sülyeszteni.

Mikor a hajók közeledtek a kikötőhöz, a japán flotta ágyútűzét kezdte az erődítmények ellen. A legelől haladó hajót egy gránát a vízszint alatt érte és menten megtelt vízzel és sülyedni kezdett. A többi hajó erre megváltoztatta irányát s északra keletre fordult. A második hajó közben fél oldalt sülyedt. Csak két hajónak sikerült egész a kikötőbe jutnia. Az egyiket a Retvizán külső felén, a másikat attól a ponttól valamivel távolabb keletre sülyesztették el.

48.000 orosz katona.

Omsk, február 29.

A háború kitörése óta eddig 48.000 főnyi orosz katonaság haladt át az itteni vasútállomáson.

Utazó katonák.

Pétervár, február 29.

A katonai vonatok most naponként hatszor indulnak a harctérre. A hadüzenet óta 126 katonai vonatot indítottak el 10—12 waggonnal. A legkisebb katonai vonat 400, a legnagyobb 960 főnyi katonaságot vitt.

A kolozsvári takarékpénztár és hitelbank r-t. közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, február 29.

A kolozsvári takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság tegnap délelőtt tartotta meg kilencedik évi rendes közgyűlését a részvényesek élénk érdeklődése mellett.

A közgyűlésre 36 részvényes, összesen 2423 részvényt vitt le, melyek 769 szavazatot képviselnek.

Jelen voltak a közgyűlésen többek között Hevesi Ödön a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület vezérigazgatója, Szerá György udvari tanácsos, orsz. gyűl. képviselő Budapestről, Cs. Szabó József főrendiházi tag, dr. Pisztory Mór egyet. tanár, Gyárfás Benedek jószág-igazgató, Dörgő Albert kir. közjegyző, Verzár Kálmán vezér-igazgató, André Jónó v. igazgató helyettes, dr. Mály István, Merza Gyula, Tischler Mór, Nagy Dezső, Papp Mihály, Totiszser Ármán, Betegh Bálint, Popp János, Szele Márton, Bányai Károly, Esztégar Tivadar, Ferenczi Ignác, Papp Kristóf, Mina János főkönyvelő stb.

A közgyűlést báró Jósika Sámuel igazgatósági elnök akadályoztatása következtében Cs. Szabó József főrendiházi tag nyitotta meg, konstatálva, hogy a közgyűlés az alapszabályok értelmében határozatképes.

Ezután előterjesztett az igazgatóságnak évi üzleti- és felügyelő-bizottságnak a jelentése, melyeket a közgyűlés egyhangú helyesléssel tudomásul vett s az igazgatóság összes javaslatait határozattá emelte. Ennek következtében elnök határozatképpen kijelentette, hogy a közgyűlés Kacsenczy Árpád felügyelő-bizottsági tag elhunytá felett részvételt fejezt ki s emlékét jegyzőkönyvében megörökíti: tudomásul veszi az igazgatóságnak az 1903. évi működéséről és az ezen üzletév eredményéről szóló jelentését; tudomásul veszi a felügyelő-bizottságnak a jelentését, ennek alapján az általa felülvizsgált 1903. évi számadásokat és mérleget megállapítja és jóváhagyja;

elfogadja és magáévá teszi az igazgatóságnak az 1903. üzletév tiszta nyereségének felosztására és hovatartására vonatkozó javaslatát; végül pedig

megadja az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak az előző 1903. évi számadásokra vonatkozólag a felmentvényt.

Ezen határozat értelmében a részvényesek mult üzletévéről eső szelvényei darabonként 11 koronával f. évi március 1-től kezdve beváltaknak.

*

Az igazgatóság évi jelentéséből a következőket emeljük ki.

Az igazgatóság legfőbb feladatát képezte az intézet konsolidálásának megmunkálása.

Az év folyamán különösen a vidéki pénzügyekkel való üzleti összeköttetés és a törlesztések jelzálogkölcsonok folyósítása útján igen szép eredményeket ért el az intézet, mely műveletekben különösen a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület határozó támogatása tette lehetővé az eredményes működést.

Az intézet alapjai az év végén a következők: Részvénytőke: 1.200.000 K., tartaléktőke 232.961.75, nyugdíj-alap 246.225.12 összesen 1.697.186.87.

Az összes forgalom az elmúlt üzletévben 337.462.890 K. 54 fill. volt.

A Betét állomány kitett az év végén 8.824.780 K. 26 fillérré.

Jelzálog-állomány az év végén kitett 3.896.474 K. 79 fillért.

A váltó-tárca állaga 5.835.861 K. 17 fillért.

Az áruaktáiban folyósított az év folyamán 598.816 K. 98 fillér, maradt az év végén 190.588 K. 86 fillér.

Az értékpapírokra adott előlegek állaga kitett 109.977 koronát.

A zálogházi kölcsönök állaga az év végén 279.134 K.

Az igazgatósági jelentés tudomásul vétele után a választások ejtettek meg és pedig következő eredményen:

Megválasztottak: Igazgatósági tagokká: Báró Jósika Samu, Lompérdi Korbuly Bogdán, Reményik Viktor, Gyárfás Benedek.

Felügyelő-bizottsági tagokká: Lészay Ferenc, ifj. Reitter József, Walder Gyula.

Új választmányi tagokká: Dr. Albrecht Lajos Bánfiyhunyad, Dr. Árpáthy Árpád Déva, gróf Beldi Kálmán Báld, gróf Bethlen Pál Ds, Bodor Tivadar Sepsiszentgyörgy, dr. Boér Elek Dicsőszentmárton, Böhm Mihály Helyt, Bójtse Kálmán Marosujvár, Deutsch Adolf Gyulafehérvár, Éder János Brassó, Ferenczy Ignác Helyt, Gajzágó Ferenc Helyt, Gáman Zsigmond Helyt, Haimann Ignác Szászregén, Haliarszky Samu Szilágysomlyó, Horváth Bertalan Hidvég, Keresztely Pál Helyt, ifj. Kimpel Flóris Torda, Körösy Bertalan Beszterce, gróf Lázár István Marosvásárhely, dr. Mayer Ödön Gyulafehérvár, Mikó Bálint Csíkszereda, Molnár Sándor Helyt, Nagy Dezső Helyt, Nagy Lajos Helyt, dr. Ötvös Lajos Helyt, báró Petrichevich-Horváth Kálmán Alsószék, dr. Pisztory Mór Helyt, Pollák Lajos Helyt, Sándor János Budapest, Sándor Jenő Nagynyed, dr. Szentkirályi Ákos Helyt, Szentkirályi Gyula Helyt, Tauszik B. Hugó Marosvásárhely, Tischler Mór Helyt, Török Béla Vajdahunyad, Török Bertalan Nagynyed, Tózes Tódor Szamosujvár, Vécsi Sámuel Helyt, Voith Gergely Ds.

A közgyűlési tagok közül Bányai Károly részvényes meglehangú elismeréssel emlékezett meg az igazgatóság a vezérigazgató és tisztikar eredményes működéséről s ezen elismerésének a közgyűlés jegyzőkönyvében adott kifejezést.

Ezzel a közgyűlés befejezést nyert.

Az „Erdélyi gazdasági egyesület” egy esztendeje.

— Beszámoló. —

Kolozsvár, február 29.

Egy esztendő munkásságáról jelentést állított most össze Tokaji László az „E. G. E.” titkára. E beszámoló ékes bizonyossága annak milyen hatalmas gazdasági faktorrá nőtte ki magát az „E. G. E.”, mely Cs. Szabó József elnöksége mellett valóban nagy és széles körben teljesíti áldását a hitványát. De minden dicsőretnél ékezebben szól maga a beszámoló, melyet teljes szövegében a következőkben ismertetünk:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület elődeink 1844-ben alapították. Ezt az évszámot mutatja hivatalos pecsétje is. Az idén tehát hatvanadik évét tölti be. Az id. közgyűlés hatvanadik születésnapja lesz egyetűnknek. Hat évtizeden át dolgozott az „E. G. E.” hazarészünk meőgazdaságának szolgálatában buzgó, kitartóan és — zajtalanul, jubileum nélkül.

Az elmúlt év munkájáról óhajtok vázlatosan beszámolni az alábbiakban.

Az egyület hivatalos lap, az: „Erdélyi Gazda” 1903-ban is híven teljesítette feladatát.

Önálló cikkei a szakértelem fejlesztésében, a közérdekek védelmezésében ez idő alatt is komoly tényezőként szerepeltek. Kiseb szakközleményei számos apróbb gazdasági kérdést, eljárást vittek be az olvasó gazdák tudásának feltárására. „Együleti élet” rovata híven referált az egylet minden ténykedéséről. Irodalmi szemléje tájékoztat nyújtott minden szakirodalmi új eseményről. Lapszemléjében a hazai és külföldi lapok érdekesebb és érdemesebb közleményeit ismertetve. Szemléjében a napi eseményeknek kritikailag méltatott krónikáját hozta. Nem feledkezett meg a földművelésügyi kormány intézkedéseinek rendszeres ismertetéséről sem. Tárcáiban könnyed, vonzó modorban nyújtott táplálékot a szorakozó léleknek. Hírvirágban pedig részletesen tájékoztatva olvasóit minden órájuk tartozó új eseményről.

Az irodalmi szakosztály ez évben is újabb kiadványokkal gyarapította hazai szakirodalmunkat.

Népszerű gazdasági előadásokat rendezett számos kolozs megyei községben és Kolozsvár városában.

Mezőgazdasági háziipari tanfolyamokat rendezett több községben.

Intelligens gazdák számára előadásokat rendezett Kolozsvár városában, melyen az egész hazarész gazdái közül számosan vettek részt!

Több ezerre menő ingyen szakkönyvet

és füzetet osztott ki az erdélyrészi kisgazdák között.

Foglalkozott több ízben a földművesiskolák kérdésével.

Részt vett a székely-akció munkáiban

Lóheraktárában kilenc waggon vetőmagot arankamentesített.

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság útján támogatta a gazdaközöniséget szükségletei beszerzésében és terményei értékesítésében.

Folytatta akcióját a tervbevett gazdasági főiskolának Kolozsvárt leendő felállítására tárgyában.

Akciót indított a szesznek ipari célokra való kiterjedtebb használatára tárgyában, hogy az alkoholizmus terjedését ezzel is akadályozza.

Befolyt a marosvásárhelyi cukorgyár ügyeinek rendezésébe és a gyár és gazdák közti felmerült vitás kérdések tisztázásába.

Segélyezte erkölcsileg és anyagiilag a vidéki kiállításokat. A székelykereszturi, nagyenyedi, deési, tordai, marosvásárhelyi állatkiállításokon, a székelyudvarhelyi gépkiallítás, segesvári komlótarlaton és kézdívsárhelyi gyümölcskiállításban magát képviseltette és részben azokat anyagiilag is támogatta.

Résztvett az „O. M. G. E.” akciójában (márc. 28-i budapesti értekezlet) a műtrágya kartoll ellen.

Élénk részt vett az erdélyi komlótermelés érdekeinek védelmezésében és a segesvári komlószövetkezet ténykedéseiben.

Idéjében figyelmeztette gazdáinkat az 1902. évi tengeri védműcsirák csiráképtelenségére és megelőző évi mag közvetítéséről gondoskodott.

Ismertette az olajnövények természetesenek előnyeit és a feldolgozó gépek beszerzési forrásait.

Memorandumot intézett január 4-én a földművelésügyi miniszterhez a kolozsi ménes ügyében.

Támogatta az Erd. Gazdatiszti Egyület erkölcsileg és anyagiilag és segített a gazdatiszti nyugdíjalap kérdésének megoldásában.

A katonai szükségleteknek a gazdák által leendő ellátása ügyében felterjesztéseket intézett az illetékes miniszterekhez.

Állást foglalt a tenyésztésnek kivitele érdekében az azt — téves okokból — ellenzőkkel szemben.

Beható eszmecserét folytatott a tejszövetkezetek ügyében is.

Az erdélyi rackagyapjú értékesítése tárgyában május 8-án értekezletet tartott és széles körű akciót indított.

Foglalkozott az állategészségügyi rendelkezés hiányával.

Állandóan figyelemmel kísérte és irányította a hazai és nyugati marha fajták közti verseny folyamát.

A nemzeti földpolitikát szintén többször napirendre került kebelében.

A telepítési kérdéskör irányítására szintén gondja volt az egyesületnek. Az E. G. E. indítványára mondta ki a földm. miniszterium pl.: hogy a telepek az ujjonnan beállított erdők árának törlesztését csak a 20. évtől kezdve kell, hogy teljesítsék.

Az erdélyi gyümölcsértékesítés érdekében, közvetítés útján, jelentékeny tevékenységet fejtett ki.

Ismertette a hazarész méhészet mai állapotát.

Felterjesztést intézett a boritaladó le szállítása és egyenletlen intézkedéseinek méltányos megváltoztatására tárgyában.

Akciót indított a tenyészállatszállítás kedvezmények kiterjesztése érdekében.

Segélyezte az „Erd. Falkavadás-Társulatot” anyagiilag.

Javaslatba hozta a kolozsvári gazdas. tanintézet áll. ösztöndíjak mikénti elosztását és nagyobb jutalomdíjakat osztott ki a végzett növendékek között.

Pártolta és elősegítette Sporzon Pál debreceni jeles tanárnak azon törekvését, hogy a szál motoriku erejének meőgazdasági célra való felhasználását külföldön tanulmányozva, szerzett tapasztalatait itthon értékesítse.

Támogatta a Hunyadmegyei Gazdas. Együletnek felterjesztését a határszéli községeknek az újabb állategészségügyi intézkedések által való megerhehetésén leendő könnyítés céljából.

Elősegítette, propagálta a „Magyar Szőlősgazdák Együletének” megalakulását tagjai körében.

Felterjesztést intézett a gazdasági egyletek portómentes levelezésének engedélyezése ügyében.

Akciót indított a hazai hussértékek tenyésztésének fejlesztése ügyében.

Adatokat szolgáltatott a »Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetének az erdélyi kisbirtokos értékvisszonyairól és becslő bizalmi férfiakat jelölt ki hazarészükből.

A külkereskedelmi szerződések tárgyában terjedelmes memorandumot intézett a földmiv. miniszterhez.

Felterjesztést intézett a külföldi szakkönyvtáraknak a gazdaközöniségekkel való közvetlen kapcsolata tárgyában.

Kidolgozta a tervét egy erdélyrészi gyümölcs- és terménykiállításnak.

Tájékoztatta a gazdaközöniséget a kulturműnoki intézmény igénybevételének módjairól.

Közvetítette az állami telepeken termelt szőlőszeszt és ojtványok beszerzését. Véleményeket adott a szakminisztereknek számos vásáregrendélyezési és vásárvám kérdésben. (Szamosfalva Dános, Egeres, Szászkezd. Kolozsvár, stb.)

Pártolta a meőgazdaság köré

Az Osztrák-Magyar Bank részére váltó-bírlókat jelölt ki.

A ragados száj és körömfájás meg-szüntetésére több életrevaló javaslatot tett.

Felterjesztést intézett a földm. minisz-terhez a kivándorlás tárgyában.

Memorandumot dolgozott ki, az összes autentikus források igénybevétele és meg-hallgatása után — a tagosítási új törvény-javaslat kérdésében.

Támogatta a gazdaközöséget a len-vetőmag-szükséglet beszerzésében.

A baromfi kivétel ügyében széleskörű akció indított és ez ügyben több külföldi fogyasztó piac kereskedőivel tárgyal.

Néprajzi és gazdasági adatokat gyű-jtött az egész erdélyi rész kisbirtokos lakó-ságáról. Az ezt tartalmazó 12 kötet becses anyaga már eddig is sok közcélú akcióban szolgált igen jó kisegítő forrással.

Szakvéleményt adott az egyület nagyon sok esetben a földmívelésügyi, kereske-delmi és pénzügyi minisztériumoknak, ha-tóságoknak, társintézményeknek és egye-seknek.

Megalakította saját kebelében a ko-lozsvármegyei szakosztályt.

Kidolgozta a tervét az erdélyrészi mezőgazdasági érdekképviseleti szervek kö-zött létesítendő kapcsolatnak.

Segített és támogatott közsegeket, nagy és kisbirtokosokat jelentősebb befektetések, vállalatok és kezdeményezések kivételében.

Részt vett a rokon egyesületek ünne-pélyein és nagybörszabású ténylekedéseiben. Állattenyésztési és kiállítási szakosztálya ál-tal nagybörszabású ténylekiallakítását ren-dezett Kolozsvárt, összekötve országos jellegű baromfikiváltással és gépkiváltással, melyek-nek sikere köztudomású.

Felvetette az eszméjét és kidolgozta a tervét egy nagybörszabású székelváltásnak, mely általános helyesléssel találkozott s melynek megvalósítása pár éven belül remélhető.

Intézkedést tett egy állandó együleti székház építése tárgyában.

Terjedelmes (125 k. holdas) patautcai belsőséget parcellázta a azt 63 belső telekre osztva, eladásra bocsátotta, mely művelet az egyület alapítókéjét jelentős összeggel fogja növelni.

1904. Márcus hó 1-ével új előfizetést nyitunk az „UJSÁG”-ra.

Március hónapra 2 korona.

Március 1-től Junius 30-ig 8 „

„ Szept. 30-ig 14 „

„ Decz. 31-ig 20 „

Kérjük azokat a t. c. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy az „UJSÁG” megrendelését minél előbb megújítani szíveskedjenek.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, márc. 1.

Színházi élet Berlinben.

„Faust” előadása a „Deutsches Theater”-ben.

— Berlini levél. —

Berlin, február 25.

A sociologia kérdéseivel talán egy ál-lam társadalma sem foglalkozik annyit, mint éppen a porosz. Az újabb szimü-rodalom tendenciózus nagy mesterei egy Brioux egy Hauptmann vagy egy Ibsen, eszmék terjesztésére sehol sem találhat-nak alkalmasabb talajt, mint a német színházak deszkáit. Egyes színházak va-lóságos kultuszú ünek egyik vagy másik verista nagysággal. S hogy egy olyan ha-talmas verista író, mint az olasz Gabri-elle D'Annunzio, oly nagy népszerűsége tudott vergődni Németországban, azt mindenesetre a modern eszméktől tel-tett legfiatalabb germán generációnak kö-zösznheti. Mert a germán alapjában klasz-ikus műveltségű nép. Ebből a klasszici-tásából pedig nem enged egy szemernyit sem. Klasszikus nagyságait páratlan faji bü-zkeséggel emlegeti. A „Deutsches Theater”-ben pedig a klasszikus nagysá-gok theatraudak ha pl. Goethe „Faust”-ja van kitűzve előadásra, három nappal megelőzőleg kell jegyről gondoskodnia az embernek.

Egy ilyen „Faust” előadás szerencsés megtekintője lettem a napokban. Erről atarok egyet-mást elmondani. Ha igaz Boyesen „Faust” egyik legilletékesebb méltatójának az az állítása, hogy „Goethe „Faust”-jában a gondolkodó germán világ típusát rajzolja meg”, akkor könnyen axi-omává lesz egy későbbi állítása, a mely szerint Faust eszméjét a hozzá hasonló husból és vérből való nép, értheti és érezheti át legigazabban.

„Faust”-ot többször láttam már ma-gyar színpadokon is, de sohasem tudtam a színházat avval a kielégített vágyako-zással elhagyni, a melyet pl. a darab el-olvasása keltett bennem. Faust alakítójá-nak, de éppen így Mephistó és Grechen személyiségtől is, szó szoros értelemben művészeknek kell lenniük; boncoló, értel-mes, nagy műveltségű színészeknek, a kik beható, szorgos tanulmányok tár-gyává teszik szerepüket és s nem a mi meg szokott feltételes színész-virtusokká-sákkal, a chablonos, kiéhezett pointiro-zásokkal s a hatásvadászat minden tür-hető és megszokott eszközeivel kapasz-kodnak a művészet magaslata felé. Talán egyedül Sándor Sándor, ez a mi nagy-készségű színészünk nyújtotta eddig minálunk a legmegközelítőbb Faust ala-kítást. De éppen így Sándor Sándor előadás alatt éreldődött meg bennem az a gondo-lat, hogy a mi nagy gondolkodónak Eötvösnek teljesen igaza volt, a mikor az. mondotta, hogy a magyar faj nem

termett a filozofálásra, már pedig Faust hiába tűnik fel, mint az em. erőség képviseleje, a faji sajátság sehol sem szakad el a testétől, Faust pedig egy faj, a ger-mán nép érzélem és gondolat világát zárja magába. A világegyetem embere csak addig, a míg a légörbe emelkedik, de Faust s így germán individuum, mi-helyt talajt érint a lába.

Van azonban még a magyar előadá-soknak egy jelentékeny hátrányuk és ez az a rengeteg kurtiás, a mit a könnyelmű dramaturg végez a nagy tragoedia szín-re-hozatalakor. Nos itt a maga egészében volt szerencsém láthatni Faust-ot. Faust szerepét egy nagy reményekre feljogosító fiatal színész játszotta. A magába zár-kózt tudós Faust jeleneteiben észre ve-hető volt még, hogy kissé habozó, küzd feladatával, de annál sikerültebben ját-szott a megfihódított Faust-ot. Itt már a maga germán fiatalságát vitte a szín-padra s igazán bámulatra méltót al-kotott.

Mephistót, Németország leghíresebb ördögalkotója Rossermann creálta. Ez az ember nem tudom hány századosor játsza Mephistót, de hogy most is ritka bravo-ural, az unottság legkisebb jele nélkül oldja meg feladatát, az tagadhatatlan. Egy előkelő német lap szinikritikusa örömmel jött újságotni mellettem ülő kollegájának, hogy Rossermann ma ördögibb volt, mint valaha s hogy az ember rengeteg so-kat tanul meg, ma is. Mire a másik szinte kapva a szón, válaszolta: »és lássa Uram, nekem még most nem tökéletes Mephistó, meglassa mit fog ez nyujtani 20 előadás mulva, pedig — és ezt némi germán büszkeséggel tette hozzá — ma igazán remek volt.

De nemcsak Faust és Mephistó, hanem Heims Elsa Grechene is oly finoman, lélek: világ oly precisen megjártást szep-re volt, hogy szinte elénk varázsoló-dott seselnheimi lelkész leánykája, a rózsás álomokkal teli kis szoba, egy csomó ábránd, illúzió. ... a nagy költő szerelme ... A közönség mélységes csendben nézte végig az előadást, pedig legtöbbször bizonyára nem először látta. A mi so-kasos falrengő színházi tapsainkat sem hallottam, a színészek egyszer sem jöttek a függöny elé, pedig Németország legelső művészei játszottak. Itt a közönség szó-lója a sajtó. Ez adja meg a színé-szeknek az elismerést. És bizony a mi nálunk még nincsen szokásban, itt pusztán a színészek játékáról hosszabb referátát olvastam, mint a milyeneket a premier darabjairól szokott írni teszem fel Alexander Bernát. És ez kielégíti a német színes becsvágást, am-bicióját pedig fokozza.

Ij. Issekutz Gergely.

— (Kolozsvári állami tisztviselők mozgalma.) A kolozsvári állami tisztviselők, kik, mint az egész ország tisztviselői kara, szintén mozgolódnak az elégedetlenség s a helyzet türehtetlensége miatt, vasárnap délelőlt fölötté népes ér-tekeztetet tartottak a Dreher-féle sörcsar-nokban, hogy megbeszéljék a Kolozsvárt alakítandó állami tisztviselők egyesületének módzatait. A megjelent tisztviselők elha-tírozták, hogy a szervezkedést immár sür-gősné tartják s így e hó 6-ikára nagy-szabású gyűlést hívnak egybe, melyre ki is bocsátották már a következő felhívást:

A kolozsvári állami tisztviselők er-köcsi és anyagi érdekeik előmozdítására, a testületi szellem ápolására, társadalmi mű-ködésének hazaifas irányban való érvénye-sítése céljából leendő együttműködés mó-dozatainak megbeszélésére f. hó 6-án dé-lőtt 1/2 11 órakor a Dreher vendéglő kü-lön termében értekeztetet tartanak, melyre a kolozsvári m. állami tisztviselők oly ké-relemmel hívatnak meg, hogy azon minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedje-nek. Kolozsvár, 1904. március 1-én. Az előkészítő bizottság.

— (A kolozsvári hírlapírók szin-dikátusa.) Vasárnap délelőlt tartotta meg második értekeztetét, melyen az elnökség legutóbbi eljárásairól számolt be. A gyűlés a hírlapszolgálat érdekében elért eredménye-ket örömdetes tudomásul vette s jegyző-könyvi köszönetet szavazott báró Szén-t-keresztly Zsigmond kuriai bíró, tör-vényszéki elnöknek, Szvacsin a Géza kir. tanácsos, polgármesternek, Dózs a Endre alispánnak, dr. Ha d a y Endre főkapitány-nak, a saját munkáit érdekében tanusított előzetekénységeikért. Apróbb ügyek elinté-zése után véget ért az értekezés. Este Nagy Gábor éttermében vidám vacsorára gyűltek össze a szindikátus tagjai.

— (A közmunkabizottság ülése.) Kolozsvár sz. kir. város közmunkabizottsága ma kedden és folytatódott a következő na-pokon, mindenkor délután 3 órakor, ülést tart a városháza közgyűlési termében. Az ülés tárgya az építési szabályrendelet javas-latának folytatódó tárgyalása lesz.

— (A sakkverseny első forduló-jának eredménye.) Tegnap fejezték be dr. Rosenberger Mór és dr. Öváry Elemér védnökök jelenlétében az egyetemi kör-i sakkverseny első fordulóját. Benkő nyert Téglástól, Kónya—Kulinnal szemben, Fe-re-czy—Jancsóval, míg a Stern—Márton-félbemaradt játszmát utóbbi nyerte. Az első forduló eredménye tehát: Benkő 6 1/2, Stern 5 1/2, Kónya 5, Kulín 4, Ferenczy, Márton 2 1/2, Jancsó 2, Téglás 0. A második fordulót ma kezdi meg, hol a játszó az ellen-kező színnel játszanak.

— (Kötőke az ág. hitv. ev. nő-egetet javára.) Fényesen sikerült kötőket reedezett szombat est a kolozsvári ág. hitv. ev. nőegylet, Reményik Károlyné urnő házában. A háziasszony fölötté szívó-lyes és szeretetreméltó figyelem-séggel fo-

gadta a kötőke összes vendégeit, kik előbb előlepekben és szavalatokban gyönyörköd-ték, majd tánc következett, mely jóval éjfé-l utánig tartott. A nőegylet részére több mint 100 koronát eredményezett a kötőke.

— (Darabontok viadala.) Két da-rabont összevész. Hol? Természetesen a Hunyadi-téren, mely a verekedések terén olyannyira népszerű immár, hogy a Mátyás-tér ellenlábask is oda zárandokolnak el-vért kívánni az ellenfél rovására. Czikk Mikó és Ámbrus Miklós se menekülhettek a Hunyadi-tér büvörétől s mintán jól le-itták magukat, csaptak olyan patáliát, a melyhez hasonlót e sokat látott terünk tán soha sem tapasztalt. A veszekedést véres verekedés követte s a verekedés vége: Czikkinek összetört orra és a másiknak összevágott keze lón. Mihelyt ily nagy lett a baj, nyomban előkerült a rendőrség is. A mentők beközölték a két ifjú harcos sebé-t.

— (A kassai sikkasztó főpén-záros elítélése.) A kassai kir. törvény-szék Sziráky Barna elnöklete alatt szom-baton este Horalek Ferenc volt városi fő-pénztáros sikkasztási ügyében hozott íté-lelet. A kir. törvényszék Horalek Ferencet három évi fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre, valamint a hiányzó 98,000 korona megtérítésére ítélte. Vádolt és védője, Stekker Károly semmisségi panaszt jelen-tett be. Horalek Ferenc egyike volt a vá-rok vagyonos polgárainak, mintán 140,000 korona értékű ingatlanja van. Neje pedig Haltenberger Péter dugszagad polgár leánya, kinek Kassán virágzó hentes áru üzlete van. Vádolt az egész tárgyalás alatt hig-gadtan viselkedett. Védő ügyvéde kimu-tatta beszédében, hogy csak akkor lehet igazságos ítéletet hozni, ha a vizsgálatot kiterjesztik arra is, hogy a számfektők által vezetett könyveket a pénztárnok által átvett ki- és beutalványozási lapokkal össze-hasonlítták. A tárgyalás iránt óriási érdeklődés volt, mert vádlottat városszerte, mint realis embert ismerték, akinek nem voltak semmiféle igényei.

Érdekes mozzanata volt a tárgya-lásnak a szakértői vélemények felolvasása, amelyekből kitűnt, hogy a mini zteri biztos 57 ezer, a törvényszéki szakértő 59 ezer s a főispán vizsgálat 53 ezer korona hiányt állapított meg. A hiányt a különböző ál-a-pokból elikkasztott összegek adják, mint a dom-építési alap, a színházi alap és rend-őrségi önségélyző alap, a melyekkel együtt a hiányzó összeg kilencvenyolc ezer korona.

IRODALOM.

(.) A romániai magyarok élete. Egy esztendői bukaresti tartózkodás és Ro-mánia magyaroklakta vidékein tett több-szöri utazás eredményeképpen egy részletes, bár nem nagy terjedelmű tanulmányt ad ki Sebestyén Ede, fővárosi újságíró. »A ro-mániai magyarok élete« címmel. A tanul-mány sok új adattal ismerteti a Romániá-ban élő magyarság oktatási és egyházi ál-lapotát, jogi helyzetét, egyesületi életét, stb. s a kiinduló pontja a szerző azon kutató-sainak, a melyeknek célja magyar-román politikai és történelmi vonatkozások megis-merése és megismertetése. A könyv bolti ára egy korona s április közepén jelenik meg. Az előfizetések a Budapesti Hírlap könyvkiadóhivatalába küldendő.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, kedden március 1-én.

JÓZSI.

Bohózat 3 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szerdán, március 2-án.

EGYENLŐSÉG.

SZÍNHÁZ.

* Józsi. Molnár Ferenc bohózata teg-nap este került harmadszor színe nálunk s ezuttal már közepes számú nézőközönség előtt bizonyosodott be, hogy ha a magas irodalmi szárnyalásra nem is igyecksz Józsi, de egy vidám estének betöltésére és véglegkacagására föltétlenül elegendő. Fehérvári Annuskát, Józsinak pajkos, hun-cut, pompás alakítóját tegnap is sokszor kitapsolták, a többi szereplővel, Kassával és Mészárossal egyetemben. Az újdonság ma kerül negyedszer előadásra.

* Cymbeline. Legközelebb újra Sha-kespeare-estéje lesz színházunknak. »Cym-beline« kerül színe mielőbb s a drama fő-nőszerepét, Imogent Távolygi a Mária fogja játszani.

Táviratok

Rendjel Tiszának.

Bécs, február 29.

Tisza megkapta az első kiüntetését. A svéd király ajándékozott neki valami rendjelet.

A politikai helyzet.

Budapest febr. 29.

Hir szerint Tisza István jelentést tett Ö felségének követendő magatartására vo-natkozólag. A szabadelvűpártban nagyon harcias a hangulat és a vélemény alakult

ki, hogy Tiszának most kell keresztül vinni intézkedéseit, mert azok — kormánypárti forrás szerint — most sikerrel járhatnak.

Az Ugron-párt ülése.

Budapest, febr. 29.

Az Ugron-párt ma este értekeztetet tartott, melyen köszönetet mondtak a de-legációban kifejtett működésért. Az Ugron-párt készül a további obstrukcióra, annál is inkább, mert bizton hisznek Apponyiék csatlakozásában.

Gyilkos rablók.

Budapest, febr. 29.

A legutolsó zolymói vásárból haza-fel tartott egy paraszt ember a leányá-val, mintán eladta a marhát. Egy erdőse-gen megtámadta őket két rabló és az apát letöltötték. A leány elmenekült és ijedt fi-tásában egy az erdőben lévő házban kért hajlékot, ahol azt meg is kapta. Lepihent, de késő éjszaka beszégetést hallott, mely-ből megtudta, hogy apját legyilkolták és ő éppen a gyilkosok házában van, akiknek az asszony beszéli, hogy a leány a házban van. A rablók elhatározták, hogy tettüknek ezen egyetlen tanuját elteszik láb alól és pedig úgy, hogy a kenyérsütő kemencébe elégetik. A leány rémülten hallotta ezt a tervet és szökésre gondolt.

A szobának, a hol feküdt egy kis ab-laka volt az utcára és mikor ott próbált kiszökni látta, hogy csupán úgy tud kibujni, ha ruháját leveti. Nem is habozott, mert a rablók már a kemence fűtéséhez fogtak és levelet ruháit, meztelenül kigurított a bi-deg éjszakába és elfutott. — Szerencséjére hamarosan találkozott két csendőrrel, akik előbb örülnek tartották a leányt és ezek kétkedve hitték el a rémes történetet.

Az egyik csendőr reáadta köpenyegét és úgy vitte vállán a leányt a gyilkosok há-zához, a kik nagyban készülődtek a leány megsütéséhez, de akiket a cs ndőrök letar-tóztattak.

Tél Párisban.

Budapest, febr. 29.

Ma Párisban oly rettenetes hideg volt, hogy két nő és egy férfi megfagyott.

Letartóztatott esperes.

Budapest, febr. 29.

Fogarashól jelentik: Dán Gyula gör.kath. esperest, ma letartóztatták. Az espe-res nagybörszabású váltohamisításokat kö-vetelt el. A bűnös ember tavaly megnyerte a Bánffy díjat egy történelmi tárgyú, költői elbeszéléssel.

Budapesti gabona-tőzsde.

Készáru valamivel kellemesebb. Ha-táridő magasabb, Amerikára szilárd.

Névelges árak:	
Buza ápr.	901—02
„ okt.	869—70
Rozs „	709—10
Zab „	589—90
Tengeri máj.	560—61

REGÉNY.

Utazás a hatodik földrészen.

Irta: Koréh Endre. (12)

— Megvallom, nehezemre esik, hogy még több nyomorúságot lássak, de ha így tényleg használhatnák valami Ragominának, szívesen beleegyezem a tervbe, kivált abba a részébe, hogy a machár udvarában forduljunk meg.

— Akkor jól van. De most ugye ma-gadon tapasztalhattad, mi az ilyen dolognál a legnagyobb nehézség. Az, hogy a ki igazán fájjalja egy elnyomott nép sorsát s részt vesz bajában, megriadva fut, fut, hogy ne is lássa szenvedéseit, de nem gondol a segítségére. Pedig azzal nem könnyítünk rajta, ha megijedünk s nyomorúságában magára hagyjuk. Kitarats kell.

Bizonyos, hogy régi rendszert, vén előítéleteket kellene meggingatni, ha egy szá-zados rabságban szenvedő nemzettel igazán jót akarunk tenni, de mégis meg kell próbálnunk. Nagyon bele nem szólhatunk az ország dolgaiba, mert elvégre, mint idege-neknek ehhez nincs jogunk.

Az más kérdés, hogy mint jöszív em-berek, számalomból, emberiségből megpró-bálunk rajta segíteni.

Azian hidd el, nem egyszerre jutott ez a nép a mai állapotba. Sok hitvány udvari ember, sok hízlelő szolgalelek kajnátsága, rossz akaratok kellett ahhoz, hogy a macha-r szívéből egy hatalmas nép kiszoruljon s így ők maguk ingassák meg az alapot, melyen hatalmas nyuszak.

Azok a rossz lelkek megrontanak egy nemzetet, mikor uraikát félrevezetik, de őket is rossz útra terelik, mikor szándéko-san idegenítik el szívüket a néptől. A leg-többször hitvány kegyhajhászat, vagyon, kiüntetés vágy, civmadvászat tölti el fekete lelküket. Talán megtévedett elmével azt gondolják, hogy a fejedelem, vagy machár akkor hatalmas és nagy a nép előtt, ha azt megnyomorítja, sanyargatja.

Hányszor esik az meg, hogy egy-egy nép végte-len hűséggel, áldozattal mutatja ki

szeretetét s még sincs mód arra, hogy a fejedelem szívében jóindulat támadjon.

Légy meggyőződve arról, hogy alyád és elődei épen azért érinkeztek mindig oly közvetlenül a néppel, mert tudják, hogy an-nak bízalma bennük csak így lehet teljes. Ha udvari emberek, nagy szerepet vivő be-folyásos szolgálk lelkük általán közte s a fe-jedelem közt, meg kell ingani a népben a feltétlen bizalomnak. Lásd, az udvari népség azt hiszi, ha a fejedelem és a nép közti ők ott nem állanak, semmi sem megy jól s félnek, hátha így nem marad a nép miatt számukra hely és egy a fejedelem szí-vében.

En első sorban nem a machárt, hanem a hízlelő környezetet hibáztatom.

Könnyű ezeknek elhittetni vele a nép hűtlenségét, ha a jogvédő harcra, mint lá-zadásra mutatnak rá, de bizonyosan nem emlékeznek meg a jogfosztásról, az önkény-ről, mely az önvédelmi küzdelmet fel-hívta.

Igy a fejedelem haragját a aépre irá-nyítva lesznek okai a nyomorúságnak, mert fiam, az lehetetlen, hogy egy fejedelem a saját népet, országát, habár a másik orszá-ga javára is sanyargatja. Ez csak azért s csak úgy történhetik, ha nem ismeri a va-lóságot, a népet, annak hűségét, nagy ra-gaszkodását, szeretetét, s mit ezzel használ-hatnk, ha nem tanácsképen, csak a mi otthoni viszonyaink elbeszéléseivel rátereljük a machár figyelmét arra, hogy nincs nagyobb öröm a világon, mintha egy fejedelem köz-vetlenül érzi s látja a nép szeretetét s hogy hivatását csak úgy töltheti be, ha minden közvetítés nélkül hallja meg kívánságait.

(Folyt. köv.)

A KIADÓHIVATAL ÜZENETE.

Többeknek. Lapunknak ugy 58. mint 59-ik száma teljesen elfogyott s így e lappéldányokból, sajnálatunkra, nem szolgálhatunk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. A. Csernátfalu. — Ismételtlen foglal-koztunk ez ügygyel s a családnak bizonyára rosszul esnék, ha újra és tovább is szellőztet-nők a szomorú tárgyakat. Így tehát, már csak pietás szempontjából is jobbnak véjük befejezetnek tekinteni a dolgot. Egyébiránt többet: magánlevélben.

Nem közölhetők. »Egy kis leányról.«

»Kis történet.«

Egy bálon. Nem új, de kedves a kis vers refrén tárgya. Csakhogy a vers egyáltalán nincs kidolgozva. Ilyen félsülettent, — ha oly nagyok a jelzett körülmények, — még kevésbé szabad megjelentenie.

J. B. Közölni fogjuk.

Felolós szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ

N YILTTER.

sz Erdélyi bank

és

takarékpénztár részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 32. szám.

Olcsó törlesztéses jelzálog-köl-csönöket nyújt kolozsvári kész és építendő házakra 10—40 évi időtartamra.

Convertált már meglevő jelzálog-tartozásokat mérsékeltbb százalékkal mellett.

A kölcsönök készpénzben — tehát nem záloglevelekben — folyósíttatnak és aránlyag a legrövidebb idő alatt bonyolítottatnak le.

Kölcsön kéréshez telekkönyvi kivonat benyújtása elég-séges.

Egyébként felvilágosítással készséggel szolgál

az Igazgatóság.

Tudomásul!

Szíves tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy a téli időnyre egy alkalmi bevásárlás foly-tán a Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt levő nagy posztó- és gyapjuszövetárú raktárunkat, nagyobb mennyiségű

maradék-szövetekkel

bővítettük ki, melyek a legfinomabb magyar, angol és skót gyártmányú kelmék: teljes öltö-zék-, felöltő-, ulster- és télikabátoknak nagyon czélszerűek és olcsóságuknál fogva igen alkalma-sak. Továbbá a legfinomabb fekete kelmék

báli és szalon

öltözeknek, a legújabb divatu szövetek, korcsolyázó öltözeknek és kostümök-nek nagy választékban.

— Nagy választék szörmeárukban. —

Sz.: 688—904.

Pályázati hirdetés.

Kolozsvármegye kolozsvári járásában lemondás folytán megüresedett **sólyomkői**

segédjegyzői állás

betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi javadalmazása 600 koronára fizetés és 120 korona lakpénz.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt és eddigi szolgálatukat igazoló pályázati kérelmeket felettes hatóságuk útján hozzám folyó évi március hó 12-ig annál bizonyosabban adják be, mivel a később beérkezett folyamodványokat tekintetbe nem veszem.

A jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

A választást folyó évi március hó 13-án a sólyomkői körjegyzői iroda helyiségében fogom megtartani.

Kolozsvárt, 1904. február 27-én.

Kolozsvármegye kolozsvári járás főszolgabírája.

Kankó Veress Károly,
főszolgabíró.

3116 1—3

Sz. 5935—903.

tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A bánffy-hunyadi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Albrecht Lajos ügyvéd által képviselt Goja Vöncz m.-gy.-monostori lakos végrehajtásának Gyerle Szimon m.-gy.-monostori lakos végrehajtásának szénvedő elleni végrehajtási ügyében 440 korona tőke és járuléki felhajtása céljából a bánffy-hunyadi kir. járásbíró területén levő M.-Gy.-Monostor községben fekvő a m.-gy.-monostori 155. sz. tkvben A 1. sz. 162. hrsz. egész ingatlanra, tehát a végrehajtási törvény 156. § alapján Gyerle Szimon végrehajtásának szénvedő jutalékán kívül Trif Anyica, Pap Marjucz, Pap Nyikula társulajdonosok jutalékára is 320 korona, a m.-gy.-monostori 1721. sz. tkvben A 1. sz. 1112/2. 1113/1. hrsz. alatt felvett egész ingatlanra, tehát a végrehajtás szénvedő jutalékán kívül Kolcsár András, Kolcsár Kata, Kovács Borbára, Kolcsár Andrásné, Kolcsár Erzi kiskoru, Kolcsár István kiskoru társulajdonosok jutalékára is a C) 6. sorsz. a Kolcsár András javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül 101 korona, a m.-gy.-monostori 709. sz. tkvben A 1. sz. 1—17. sz. 161, 163, 169, 1091/2, 1433, 1434, 1436, 1833, 1944, 1950, 1954, 2091, 2459, 2499/2, 2527, 2571, 2576/2, 2579, 3278, 3281, 3283, hrsz. alatt felvett ingatlanból végrehajtás szénvedő jutalékán kívül B) 3. 10. sorsz. alatt megjelölt jutalékára 421 korona 78 fillér kikiáltási árban az 1904. évi május hó 6-ik napjának délutáni 3 órájkor M.-Gy.-Monostor községhez tartozó, egyetartandó árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 100%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánáptáznak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóságot.

Bánffy-Hunyadon, 1904. január 25-én.

Torvaly,
kir. albiró.

3114 1—1

5934/1903. szám.

tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A bánffy-hunyadi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Albrecht Lajos ügyvéd által képviselt Popsa Vöncz és Popsa Gligorné végrehajtásának Ille Mihályné szül. Popsa Katrína végrehajtásának szénvedő elleni végrehajtási ügyében — kor. — fillér tőke és jár. felhajtása céljából a bánffy-hunyadi kir. járásbíró területén levő M.-Gy.-Monostor községben fekvő a m.-gy.-monostori 241. sz. tkvben A 1. 2. 6. 15. 16. sz. 1205, 2033, 3298/2, 197/2, 198/2. hrsz. alatt felvett egész ingatlanokra, tehát a végrehajtási törv. 156. §-a alapján Popsa Katrína jutalékán kívül Popsa Mária kisk. társulajdonos jutalékára is a I) 7. sorsz. alatt öz. Popsa Gavriláné Kondor Onyica javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül 399 kor. a m.-gy.-monostori 369. sz. tkvben A 1. 2. 7. 9. 10. 11. 16. 17. sz. 1047, 144, 1450, 1845, 1930, 1931, 1932, 1986, 1987, 2473, 2558. hrsz. alatt felvett összes ingatlanokra, tehát a végrehajtás szénvedő jutalékán kívül Popsa Katrína jutalékán kívül Popsa Gligor és neje Gicze Mária, Popsa Vöncz társulajdonosok jutalékára is a C) 8. sorsz. alatt öz. Popsa Gligorné szül. Gicze Mária javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül 259 korona, a m.-gy.-monostori 368. sz. tkvben A 1. 1. 2. 4—19. sz. 55, 56, 1050, 1081, 1100, 1984, 1985, 1992, 2052, 2161, 2162, 2163, 2 22, 2300, 2450, 2552, 4835, 4991, 4992, 4999, 5000, 5113, 5114, 5191, 5459. hrsz. alatt felvett ingatlanokból végrehajtás szénvedő jutalékán kívül B) 16. sorszám alatti jutalékára 279 kor. 87 fillér kikiáltási árban ezennel elrendeltetik. — Mint-hogy pedig a 369. sz. tkvben felvett ingatlanokra Popsa Vöncz jutalékára 1. 10. 11. 12. sorsz. alatt Bölöni László 284 korona és járulékaiból álló követelésének behajtása céljából, a 368. sz. telekjegyzőkönyvben felvett ingatlanokra Popsa Katrína jutalékára 1. 15. 16. sorsz. a Popsa Vöncz iparos javára 28 kor. 90 fillér és járulékaiból álló követelésének behajtása céljából végrehajtási eljárás van már folyamatban, a csatlakozás ezennel kimondatik e ezen árverés Bölöni László és Popsa Vöncz iparos érdekében is meg fog tartatni. És hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi május hó 6-ik napjának délutáni 3 órájkor M.-Gy.-Monostor községhez tartozó, egyetartandó árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 100%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánáptáznak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

A kir. járásbíró, mint teleknyvi hatóságot.

Bánffy-Hunyad, 1904. évi január hó 25-én.

Torvaly,
kir. albiró.

3115 1—1

Sz.: 272/1903.

tkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A bánffy-hunyadi kir. járásbíró, mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Albrecht Lajos ügyvéd által képviselt Golbán Toma reticzi lakos végrehajtásának Borza Onucz a Nauluj bókényi lakos végrehajtásának szénvedő elleni végrehajtási ügyében 53 kor. tőke és jár. felhajtása céljából a bánffy-hunyadi kir. járásbíró területén levő Bókény községben fekvő a bókényi 32. sz. tkvben A 1. 1—15. sz. egész ingatlanokra, tehát a B) 23. sorsz. a Borza Onucz a Nauluj végrehajtás szénvedő jutalékán kívül Borza Anna kiskorn, Borza Szuvia Boka Szimonné, Brisán Nikulaj, Brisán Onucz, Brisán Stefan, Brisán Marjucz, Kalotaszegi takarékpénztár, Barucza Floare, Barucza Floare Roska Joon a Petri Florin, Barucza Togyer Troján és Gavrilla Stefan kiskoruak, Borza Floare Szláncs Niláné, Borza Onucz, Szucz és Mária I. Vaszi kiskoruak, dr. Tábor Sándor társulajdonosok jutalékára is a C) 13. sorsz. a Borucza Stefan a Vili Peki javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül és pedig a 40, 41. hrsz. ingatlanra 370 kor., a 313. hrsz. egész ingatlanra 39 kor., a 361, 362, 367, 406, 407. hrsz. egész ingatlanra 109 kor., a 377. hrsz. egész ingatlanra 9 kor., a 437. hrsz. egész ingatlanra 17 kor., a 494, 495. hrsz. egész ingatlanra 63 kor., a 544. hrsz. egész ingatlanra 27 kor., a 597. hrsz. egész ingatlanra 11 kor., a 957. hrsz. egész ingatlanra 50 korona, az 10 5. hrsz. egész ingatlanra 38 kor., az 1073, 1074. hrsz. egész ingatlanra 55 korona, az 1216. hrsz. egész ingatlanra 9 korona, az 1216 hrsz. egész ingatlanra 65 kor., az 1404. hrsz. egész ingatlanra 59 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi június hó 1-6 napjának délutáni 10 órájkor Bánffy-Hunyadon, a kir. járásbíró teleknyvi osztályának helyiségében megtartandó árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8-ában kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánáptáznak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű bizonyítványt átsegélyeztetni.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóságot.

Bánffy-Hunyadon, 1904. évi február hó 5-én.

Torvaly,
kir. albiró.

3113 1—1

Eladó telekhely!

Nép-utczában, az Olaj-gyár mellett

egy szép kert

mely két-három telekhelyre is

feloszt-
ható **eladó!**

Értekezhetni: 3118 1—3

Régi György ev. ref. egyh. gazda gondnoknál.

A kisbirtokosok által

sajátkezeleg, a legnagyobb gondtal, angolnyelven és rafis eljárással készített, kitűnő minőségű, vagyonilag szavatolt fajliszta, I-sőrendű, miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas

csemege és borsfaj szőlőtőltások a tapasztalatok során fajlisztának, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak! — Minden nagyhangon hirdető, gyárilag fűllesztett, reklamizott, előhajtásos olást messze felülmúlunk! — Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajtákból összeválogatott

I-sőrendű lugas-gyűjtemény ára:

(melyeknek megeredéseért és jószágért felelősség vállaltatik)

1. Kis összeállítás 15 drb. 5 kor.

2. Nagy összeállítás 30 drb. 10 kor.

a) Borsfajok: b) Csemegefajok:

Amerikai ripária portális anyalon olított gyökere, fű és zöld olványok ára tavaszi szállításkor:
Ezer drb. 200 k.
Száz drb. 22 k.
Tíz drb. 2 k 50f.

Árak tavaszi szállításkor értendőek:

Ezer drb. 220—240 k.
Száz drb. 25—30 k.
Tíz drb. 3—5 k.

Hazai szőlőfajok! Filloxeramentes!

3002 41—* Szőlőkirály. (Delaware.)

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 25—26%-os cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másáshoz és a maderához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb éybeli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A Delaware francia szőlőtől 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmelléki portális ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindennél megterem, egy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megfordított, rendkívül (tartós szivós zöldhajtása 1—20 hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeivel fogva megérdemli hogy kertjeinkben, barázdákon, kerítések és házaik fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint szőlő-lugas tenyésztessék!

100 darabból álló lugas-gyűjtemény csomagolva és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabör 2 korona. (Delaware!)

Ripária portális telepek! • Nagymennyiségű ripária eladás! Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok!

Palackokban, úgy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legutányosabban beszerezhető s kívánatra választékos ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvételel mellett mintabört küld:

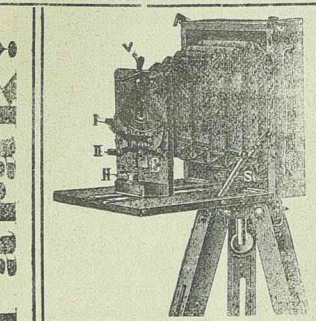
Az érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny mint Országos Hirdetési Kalauz SZÉKELYHID — (BIHARMEGYE).

Vetési célra termelt és kezelt 98% csiraképességgel bíró — klimatikus viszonyaink között bõtermõnek bizonyult —
Hanna árpa Dupla zab
50 kilónként 6 kor. 80 fill. 50 kilónként 5 kor. 50 fill.
kapható készpénzfizetés vagy utánvétellel
László László és Gyula gazdaságából Nagy-Jklõden.

Lebovits Izidor
Koloszvár
Wesselényi M.-utca 20.
Ajánlja ujonnan berendezett és a legnagyobb kiválomaknak megfelelő **férfi-divatárú** üzletét.
Legnagyobb választék:
Kalap, Jng, 2862 31/50
Nyakkendő, Kesztyű, Ésörnyő és minden e szakmába vágó cikkekben.
Szabott árak! Pontos kiszolgálás!

Hirdetések a legolcsóbb árban
GOMBOS FERENCZ könyv-v-mondájában vétetnek föl. Egy.-u.

Fényképezsek és Amateurok figyelmébe!

Fényérzékeny üveglemezek:
Lumier Germania Agfa Hélios Ideal Ringler Schleisner E. Schaterra.
Kodak és Agfa görfilmek „AGFA” kifejlesztett, rögzítő és színező vegyszerek, oldatok.

Fényképezési lámpák, másoló keretek, üveg és porcellán fűrésztő talak, Cartonok, Passepartoutok és albumok stb. Ugyesintén a fényképezéshez szükséges — itt fel nem sorolható — kellekek dus választékban.

Állandó raktára eredeti gyári árak mellett:

az Amerikai-Német Grammophon-társ. hangosan beszélő, szavaló, éneklő és zenélő Grammophon-gépeinek és Grammophon-lemezeinek. Ugyesintén a valódi EDISON PHONOGRAPHOK, bejatszott eredeti és üreshengerek, valamint a legújabb EDISON törhetetlen Celluloid hengerekből.

Valódi angol és francia illatszerek!

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan!

Telefonszám: 183.

Schuster Emil

Norinbergi, díszmü, játék, sport, vadászati és fényképezési kellekek áruhaza Kolozsvárt, Mátyás király-ter. (Gróf Rhédey-palota.)

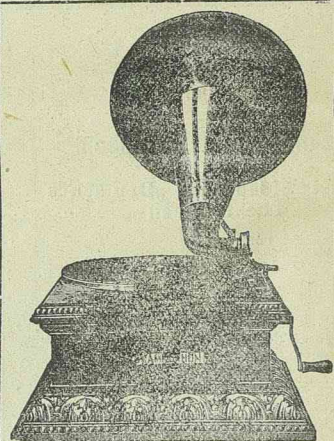
Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!

Minden méretű:

Nagyító készülékek!

Lencsék (objectiv) és pillanatzárok!

Fényérzékeny másolópapírok:
Dr. Kurz Celloidin papír Dr. Leiner „Velox, Leuta” Germania, N P A Riposbronz és Electro Celloidin és Bromezüst levelező lapok Dr. Leiner Cell papír ívekben.

2465. 103—* Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Réti Sándor férfiruhakereskedőnél a Tanácsháza alatt.

1 férfi öltöny 4 frittól
1 fiu „ 1 fritt 50 krtól
1 férfi nadrág 1 frittól kezdve

kapható csakis a

Tanácsháza alatt.

